

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

POMORSKIE LIDEREM!

RAPORT Z REALIZACJI REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Pomorskie liderem!

Szanowni Państwo,
największym aktualnie wyzwaniem samorządu województwa pomorskiego związanym z obecnością naszego regionu w Unii Europejskiej jest sprawna realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Od ponad roku Pomorskie jest liderem rankingu efektywności wdrażania środków unijnych w Polsce, wyprzedzając zarówno programy regionalne realizowane przez samorządy województw, jak i programy krajowe wdrażane przez rząd.

Podpisaliśmy do tej pory 1 075 umów o łącznej wartości 7,3 mld zł. Zakontraktowaliśmy w ten sposób już 69% budżetu Programu Regionalnego Województwa Pomorskiego. Efektem zawartych umów są i będą już w najbliższych miesiącach i latach nowe inwestycje w regionie, m.in.: tworzenie innowacji w firmach, budowy lub przebudowy dróg i linii kolejowych, termomodernizacje budynków, nowe budynki i sprzęt dla szpitali, rewitalizacje miast, szkolenia i kursy aktywizujące osoby bezrobotne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, nowe miejsca dla dzieci w przedszkolach, i wiele innych.

Sprawne wykorzystywanie przez region środków unijnych będzie miało też duży wpływ na rozwój gospodarki Pomorza w najbliższym czasie. Beneficjenci Programu Regionalnego rozpoczynają realizację planowanych inwestycji: kupują sprzęt lub zamawiają roboty budowlane i usługi – a to bezpośrednio wpływa na dynamikę rozwoju gospodarczego województwa pomorskiego.

Mirosław Stankiewicz

Marszałek Województwa Pomorskiego

PROGRAM REGIONALNY 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020) to program inwestycyjny, którego celem jest podjęcie wyzwań rozwojowych stojących przed województwem pomorskim w sferze gospodarczej, edukacji, aktywności zawodowej i społecznej, wykorzystania specyficznych potencjałów poszczególnych obszarów, systemu transportowego, ochrony zdrowia, energii i środowiska.

RPO WP 2014-2020 jest jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (SRWP 2020). Tematyczny zakres oraz logika interwencji RPO WP 2014-2020 zdeterminowane są także zapisami sześciu Regionalnych Programów Strategicznych (RPS) w zakresie: rozwoju gospodarczego (*Pomorski Port Kreatywności*), aktywności zawodowej i społecznej (*Aktywni Pomorzanie*), transportu (*Mobilne Pomorze*), energetyki i środowiska (*Ekoefektywne Pomorze*), atrakcyjności kulturalnej i turystycznej (*Pomorska Podróż*) i ochrony zdrowia (*Zdrowie dla Pomorza*), które są bezpośrednią odpowiedzią na wyzwania zdiagnozowane w SRWP 2020.

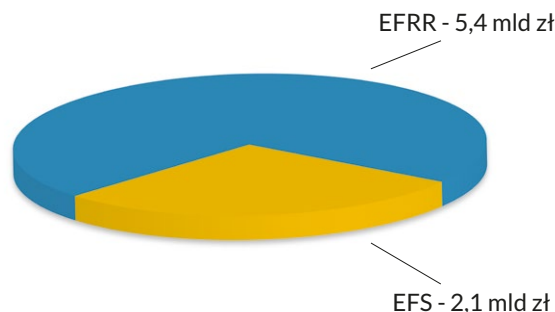
BUDŻET PROGRAMU

RPO WP 2014-2020 jest finansowany ze środków Unii Europejskiej (UE) w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Alokacja środków UE na Program wynosi łącznie 7,5 mld zł*, w tym 5,4 mld zł z EFRR i 2,1 mld zł z EFS.

Wartość środków unijnych w RPO WP 2014-2020 jest prawie dwukrotnie wyższa od Programu na lata 2007-2013, co czyni go największym w historii województwa pomorskiego programem inwestycyjnym, będącym w dyspozycji władz regionalnych.

* Dzięki sprawnej realizacji Programu możliwe będzie pozyskanie przez region dodatkowych środków w kwocie ok. 480 mln zł do wykorzystania na nowe inwestycje w województwie pomorskim.

ZAINWESTUJEMY: 7,5 mld zł

RPO WP 2014-2020 REALIZOWANY JEST PRZEZ 12 OSI PRIORYTETOWYCH:

**KOMERCJALIZACJA
WIEDZY**
566,6 mln zł

PRZEDSIĘBIORSTWA
708,8 mln zł

EDUKACJA
476,4 mln zł

**KSZTAŁCENIE
ZAWODOWE**
277,9 mln zł

ZATRUDNIENIE
894,4 mln zł

INTEGRACJA
452,9 mln zł

ZDROWIE
424,8 mln zł

KONWERSJA
644,2 mln zł

MOBILNOŚĆ
1,4 mld zł

ENERGIA
855,2 mln zł

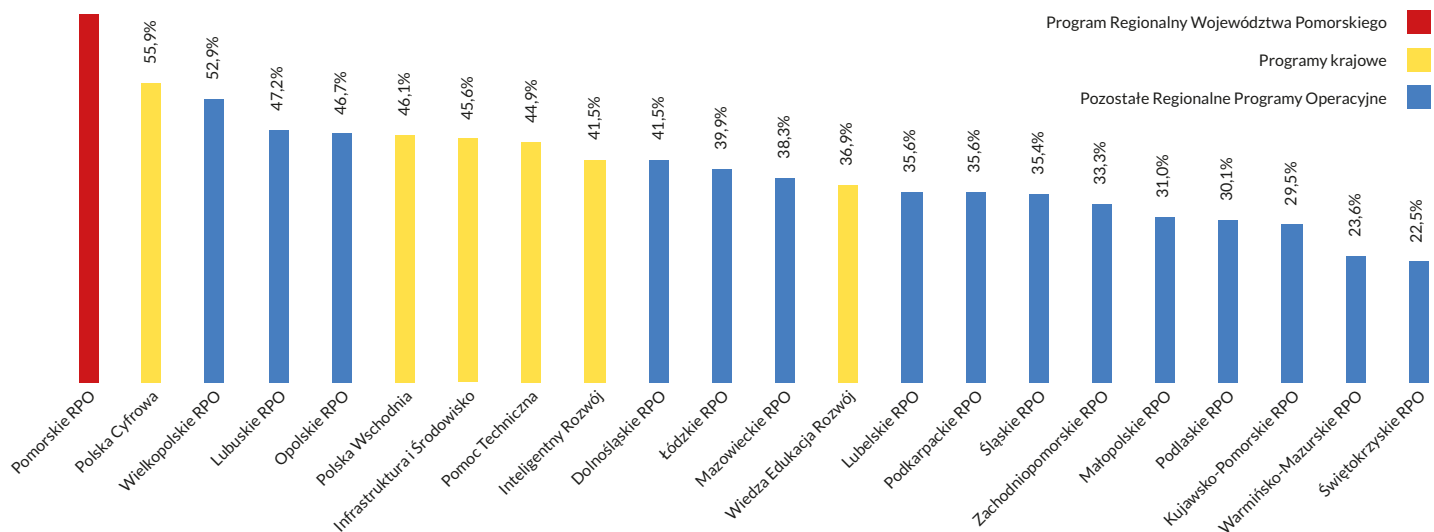
ŚRODOWISKO
479,1 mln zł

POMOC TECHNICZNA
278,2 mln zł

POZIOM REALIZACJI PROGRAMÓW UNIJNYCH W POLSCE

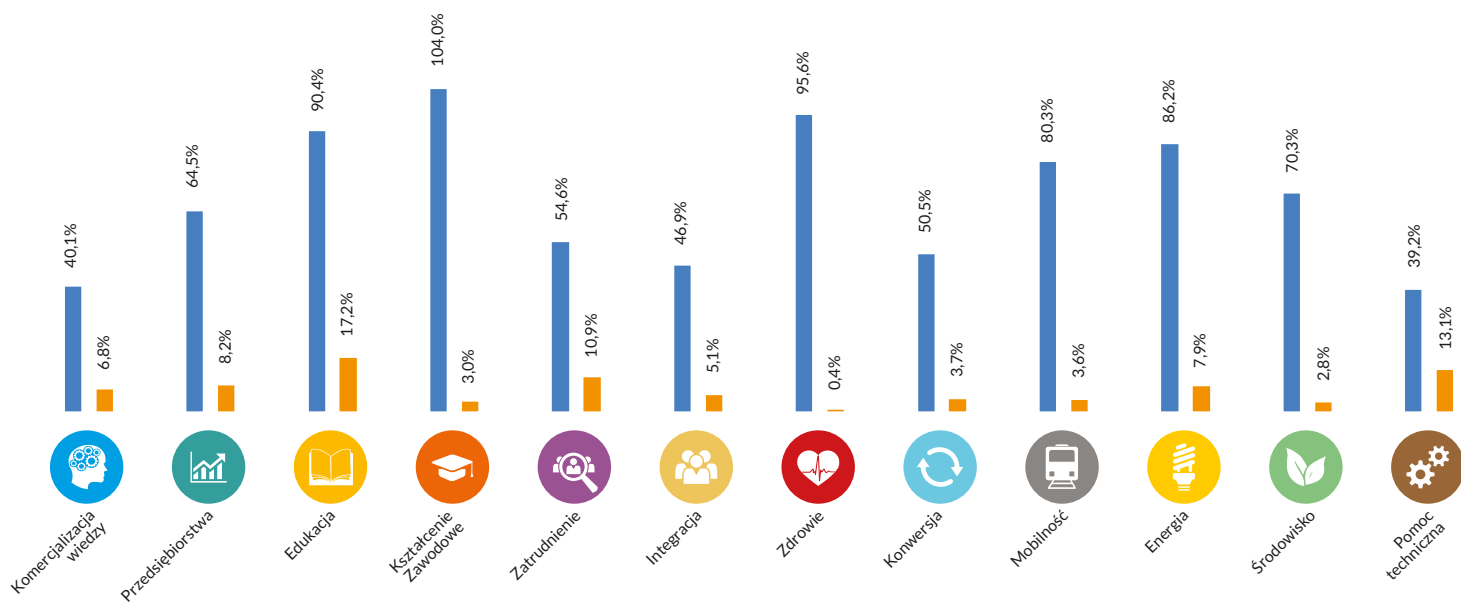
Źródło: Ministerstwo Rozwoju. Stan na 24 września 2017 r.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020

ŚRODKI ZAKONRTAKTOWANE I KWOTY ZATWIERDZONE WE WNIOSKACH O PŁATNOŚĆ

Źródło: Ministerstwo Rozwoju. Stan na 27 września 2017 r.

WSPIERAMY PRZEDSIĘBIORCÓW!

196

wprowadzonych
produktów lub usług
nowych dla rynku

CELEM WSPARCIA W OSI 1 KOMERCJALIZACJA WIEDZY ORAZ OSI 2 PRZEDSIĘBIORSTWA JEST M.IN. WZROST KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI POMORSKICH FIRM, ZWIĘKSZENIE ICH UDZIAŁÓW W RYNKACH ZAGRANICZNYCH, A TAKŻE POPRAWA OFERTY INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO.

DOTACJE NA INNOWACJE

28 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 119,6 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: finansowanie prac badawczo-rozwojowych (B+R) przedsiębiorców, rozwój infrastruktury B+R firm oraz ich współpracy z jednostkami naukowymi celem opracowania innowacyjnych produktów lub usług.

Przykładowe projekty:

- spółka **Marine Projects z Gdańska**, dzięki dotacji w kwocie prawie 13,8 mln zł, przeprowadzi badania nad opracowaniem projektu i budową prototypu pchacza o napędzie hybrydowym wraz z innowacyjną łodzią towarzyszącą o zmiennym zanurzeniu,
- spółka **ASSISTECH z Gdańska**, dzięki dotacji w kwocie prawie 1,1 mln zł, realizuje projekt dotyczący wspomagania rozwoju dzieci niepełnosprawnych z wykorzystaniem innowacyjnych metod terapeutycznych.

WSPARCIE KONKURENCYJNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

113 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 168,3 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: dotacje dla firm na wprowadzenie nowych produktów bądź usług, zwiększenie efektywności pracy przedsiębiorstwa przez zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych lub działania ekoefektywne.

Przykładowe projekty:

- przedsiębiorstwo **Bracia Bertrand z Luzina**, dzięki dotacji w kwocie ponad 796 tys. zł, zwiększy konkurencyjność poprzez wprowadzenie na rynek innowacyjnych okien dla budownictwa efektywnego energetycznie,
- firma **Control Solutions z Banina**, dzięki dotacji w kwocie ponad 999 tys. zł, uruchomi innowacyjny zakład usługowo-montażowy zrobotyzowanych linii produkcyjnych.

92

wdrożone rozwiązania
w zakresie technologii
informacyjno-
komunikacyjnych

36

wdrożonych
rozwiązań w zakresie
eko-innowacji

PREFERENCYJNE POŻYCZKI, PORĘCZENIA I WKŁADY KAPITAŁOWE

Zarząd Województwa Pomorskiego podpisał umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) o wartości ponad 408 mln zł. Dotyczy ona uruchomienia przez BGK zwrotnego wsparcia dla firm na rozwój działalności innowacyjnej, w tym naukowo-badawczej oraz wzmocnienia konkurencyjności. Wsparcie realizowane przez Pośredników Finansowych wybieranych przez BGK obejmować będzie pożyczki, poręczenia, wejścia kapitałowe. Efektem realizacji projektu będzie wsparcie co najmniej 2 tys. przedsiębiorców, a kolejni otrzymają finansowanie ze środków zwracanych.

Listę pośredników, którzy już udzielają pożyczek dla firm, znaleźć można na stronie: <https://rpo.bgk.pl/pfr2020/>.

POMORSKI BROKER EKSPORTOWY

Celem projektu realizowanego przez Agencję Rozwoju Pomorza S.A. jest utworzenie kompleksowego i skoordynowanego systemu wsparcia firm w zakresie rozwoju eksportu. Wśród usług, z których skorzystać mogą przedsiębiorcy, są m.in.: pozyskanie wiedzy dotyczącej kwestii prawnych, celnych, podatkowych, marketingowych czy informacji o potencjalnych kooperantach zagranicznych. Przedsiębiorcy będą mogli otrzymać też dotację na udział w targach czy misjach gospodarczych, skorzystać z pośrednictwa oraz nawiązać współpracę z kontrahentami na rynkach zagranicznych. Całkowita wartość projektu to ponad 84 mln zł.

INVEST IN POMERANIA

Celem projektu jest poprawa oferty inwestycyjnej regionu, co wpłynie korzystnie na rynek pracy i wzrost powiązań gospodarczych między firmami, w tym z sektora MŚP. Ważnym aspektem realizowanego projektu jest rozwój systemu obsługi inwestorów poprzez wdrożenie narzędzi wsparcia inwestycji, m.in. uruchomienie funduszu dysponującego środkami na rzecz przygotowania terenów inwestycyjnych, promocję inwestycyjną regionu oraz obsługę procesów inwestycyjnych. Projekt „Invest in Pomerania”, realizowany przez Agencję Rozwoju Pomorza S.A., ma wartość ponad 195 mln zł.

1 200

przedsiębiorstw zwiększy potencjał eksportowy dzięki wsparciu brokera eksportowego

600

pomorskich firm zwiększy pozycję eksportową, m.in. poprzez udział w targach zagranicznych, kontakty gospodarcze, zmiany organizacyjno-procesowe

70

hektarów gruntów przygotowanych pod tereny inwestycyjne

POWSTANIE

5 000

nowych miejsc pracy

W TROSCE O PRZYSZŁE POKOLENIA POMORZAN!

CELEM WSPARCIA W OSI 3 EDUKACJA JEST POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA I OGRANICZANIE DYSPROPORCJI W DOSTĘPIE DZIECI I MŁODZIEŻY DO USŁUG EDUKACYJNYCH W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM.

EDUKACJA PRZEDSZKOLNA **71 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 107,9 MLN ZŁ**

Zakres wsparcia: finansowanie bieżącego funkcjonowania nowych miejsc wychowania przedszkolnego, podniesienie jakości edukacji w przedszkolach przez zwiększenie oferty zajęć, w tym dodatkowych (np. korekcyjnych, z logopedą lub innymi specjalistami), dostosowanie lub adaptacja budynków i pomieszczeń, zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych, a także kursy, szkolenia oraz studia podyplomowe dla nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Przykładowy projekt:

- **projekt miasta Chojnice** o wartości 1 mln zł, którego celem jest utworzenie dodatkowych 50 miejsc wychowania w oddziale przedszkolnym w Zespole Szkół nr 7 w Chojnicach. W ramach projektu zrealizowane zostanie m.in.: dostosowanie pomieszczeń na potrzeby edukacji przedszkolnej, zakup wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych. Projekt zakłada również poprawę jakości i rozszerzenie oferty kształcenia innych Ośrodków Wychowania Przedszkolnego w Chojnicach przez realizację w nich dodatkowych zajęć. Łącznie zajęciami objętych zostanie 200 dzieci.

12 760

przedszkolaków objętych
zostanie dodatkowymi
zajęciami zwiększającymi ich
szanse edukacyjne

4 344

nowych miejsc wychowania
przedszkolnego

A large yellow circle containing the number 96 463 in white.

uczniów nabędzie
kompetencje kluczowe

A large yellow circle containing the number 586 in white.

szkół, w których pracownie
przedmiotowe zostaną
doposażone

A large yellow circle containing the text 'PONAD 4,5 tys.' in white.

uczniów objętych wsparciem
w zakresie rozwijania
kompetencji
kluczowych

A large yellow circle containing the text 'PONAD 500' in white.

nauczycieli objętych
wsparciem

JAKOŚĆ EDUKACJI OGÓLNEJ

115 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 253,5 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: przygotowanie dzieci i młodzieży do dalszych etapów kształcenia i poruszania się na rynku pracy, rozwijanie kreatywności i innowacyjności uczniów, a także doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli. Dofinansowanie przeznaczone zostanie również na wyposażenie pracowni szkolnych w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

Przykładowy projekt:

- **projekt miasta Słupsk** o wartości ponad 4 mln zł skierowany jest do 2 663 uczniów i 102 nauczycieli szkół podstawowych w Słupsku. Wsparciem zostaną objęci uczniowie mający problemy z nauką poprzez udział w interaktywnych warsztatach matematycznych. Dodatkowo uczestnicy ww. zajęć wezmą udział w wyjazdach edukacyjnych i szkoleniu z cyberprzemocy oraz warsztatach kreatywności. Uczniowie skorzystają również z zajęć rozwijających kompetencje językowe. Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – dyslektycy, dzieci z opinią Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, orzeczeniami o niepełnosprawności lub skierowanymi do kształcenia specjalnego – przygotowano specjalistyczne zajęcia terapeutyczne. Wszystkie szkoły zostaną wyposażone w sprzęt multimedialny w postaci tablic interaktywnych z oprogramowaniem dydaktycznym oraz projektory. Doposażone zostaną pracownie przyrodnicze.

WSPARCIE UCZNIĄ

SZCZEGÓLNIIE UZDOLNIONEGO

27 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 30,2 MLN ZŁ

Projekty prowadzone przez samorząd województwa pomorskiego ukierunkowane są na wdrożenie systemu wspierania uczniów szczególnie uzdolnionych przez pomoc stypendialną. Przewidziano również wsparcie rozwoju kwalifikacji i kompetencji nauczycieli do pracy z uczniem uzdolnionym.

Przykładowe projekty:

- **projekt „Pomorski program pomocy stypendialnej 2015/2016 i 2016/2017”** dedykowany jest uczniom szczególnie uzdolnionym w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, matematyki, języków obcych lub przedsiębiorczości. Obejmuje wsparcie stypendialne, wyróżnienia dla wybitnych stypendystów, seminaria i kursy doskonalące dla nauczycieli obejmujące takie zagadnienia jak tworzenie Indywidualnych Programów Edukacyjnych Ucznia (IPEU). Wartość projektu to prawie 3,5 mln zł,
- **projekt „Zdolni z Pomorza 2016-2021 – troska o młodych geniuszy”.** To nowatorski i unikalny w skali kraju projekt. W jego skład wchodzi 26 projektów realizowanych przez Samorząd Województwa Pomorskiego w partnerstwie z 19 powiatami oraz siedmioma szkołami wyższymi. Jego celem jest zapewnienie szczególnie uzdolnionym uczniom pomorskich szkół podstawowych pomocy w ich rozwoju osobistym. Wsparcie udzielane jest uczniom posiadającym talenty zarówno w dziedzinie nauk ścisłych, jak i humanistycznych. Wartość wszystkich projektów to 27,3 mln zł.

A large yellow circle containing the number 10 880 in white.

nauczycieli podniesie
kwalifikacje lub zdobędzie
nowe kompetencje

WSPIERAMY EDUKACJĘ ZAWODOWĄ MŁODZIEŻY!

CELEM WSPARCIA W OSI 4 KSZTAŁCENIE ZAWODOWE (ORAZ DZIAŁANIACH POWIĄZANYCH Z NIĄ W RAMACH OSI 3 EDUKACJA) JEST ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO MŁODZIEŻY, ZARÓWNO NA POZIOMIE SZKÓŁ ZAWODOWYCH, JAK I UCZELNI WYŻSZYCH.

NOWA OFERTA SZKÓŁ ZAWODOWYCH

46 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 361,9 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: tworzenie nowoczesnej i odpowiadającej na potrzeby rynku pracy oferty edukacyjnej szkół zawodowych, zmiana programów kształcenia, organizacja współpracy z pracodawcami, praktyki zawodowe, kształcenie nauczycieli zawodu oraz wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych.

Przykładowe projekty:

- **projekt powiatu wejherowskiego** skierowany jest do 1 831 uczniów, 52 nauczycieli oraz 2 instruktorów praktycznej nauki zawodu w 8 szkołach,
- **projekt powiatu puckiego** zakłada, że 470 uczniów będzie mogło uczestniczyć w stażach i praktykach u pracodawców, a 4 szkoły zostaną wyposażone w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć.

PROGRAMY MOTYWACYJNE DLA UCZNIÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH

Projekt samorządu województwa pomorskiego o wartości 21,5 mln zł skierowany jest do uczniów szkół zawodowych, które prowadzą kształcenie zawodowe w obszarach branż kluczowym w regionie i wpisujących się w Inteligentne Specjalizacje Pomorza (ISP). Wsparcie skierowane jest również do nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu. Dzięki realizacji projektu 1 850 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczyć będzie w stażach i praktykach u pracodawców. Najlepsi uczniowie otrzymają stypendia.

**3 400
UCZNIÓW**

skorzysta z kursów
umożliwiających zdobycie
nowych umiejętności
i kwalifikacji
zawodowych

82

zmodernizowane
lub doposażone obiekty
szkół zawodowych

**19 589
UCZNIÓW**

skorzysta ze staży i praktyk
u pracodawców

17

zmodernizowanych
lub doposażonych budynków
szkół wyższych

3 169

studentów skorzysta w ciągu
roku z nowej infrastruktury
szkół wyższych

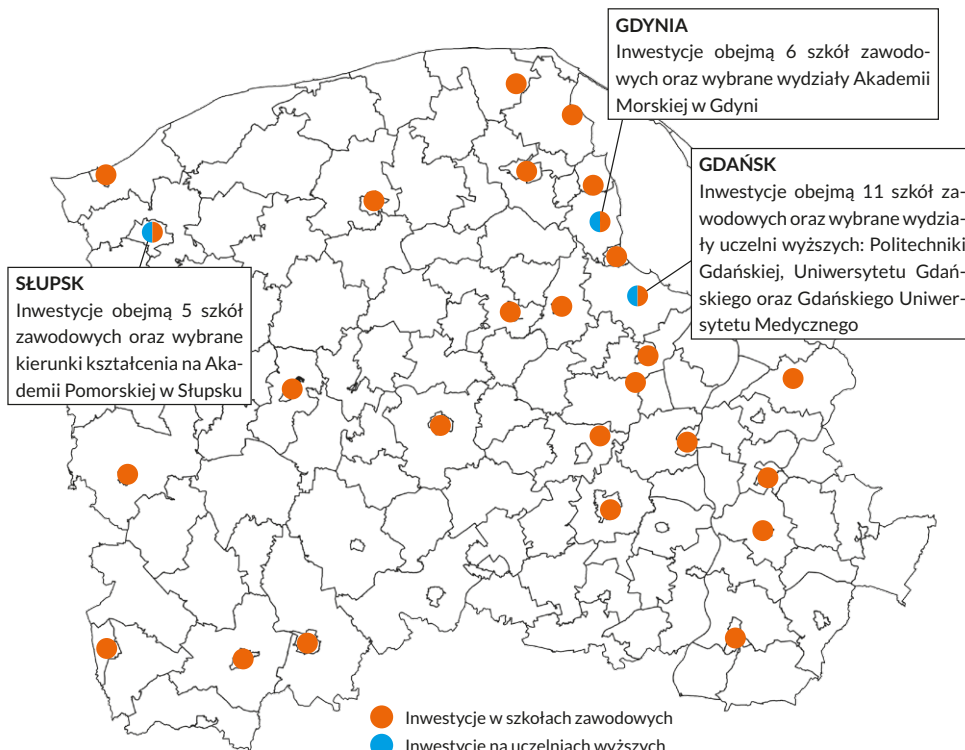
NOWOCZESNE LABORATORIA UCZELNI WYŻSZYCH

6 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 89,8 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: doposażenie uczelni w specjalistyczne pomoce dydaktyczne na potrzeby pracowni kształcenia praktycznego, a także adaptacja lub modernizacja istniejącej infrastruktury.

Przykładowe projekty:

- **rozbudowa budynku Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego** na potrzeby kształcenia na kierunku „Informatyka o profilu praktycznym”, o specjalności „Programista aplikacji internetowych”,
- **rozwój systemu kształcenia o profilu praktycznym w ramach Słupskiego Ośrodka Akademickiego** – powstaną nowe specjalizacje, m.in.: ochrona cyberprzestrzeni, programowanie w automatyce i robotyce, fizykochemiczna inżynieria materiałoznawstwa,
- **nowa infrastruktura i wyposażenie pracowni warsztatowych dla potrzeb kierunków o profilu praktycznym** (m.in. pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne, dietetyka, fizjoterapia) w **Gdańskim Uniwersytecie Medycznym i Akademii Pomorskiej w Słupsku**.

ZATRUDNIENIE

ZWIĘKSZAMY MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA!

CELEM WSPARCIA W OSI 5 ZATRUDNIENIE JEST AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB BEZ PRACY I PODNIENIE LUB ZMIANA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH OSÓB PRACUJĄCYCH ORAZ PROFILAKTYKA W ZAKRESIE WCZESNEGO WYKRYWANIA CHOROÓB NOWOTWOROWYCH.

AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB BEZROBOTNYCH

34 PROJEKTY O WARTOŚCI 52 MLN ZŁ

Projekty zmierzające do zwiększenia zatrudnienia osób pozostających bez pracy zachęcają do podejmowania pracy poza dotychczasowym miejscem zamieszkania poprzez pokrycie kosztów dojazdu, w tym dojazdu do pracy, na rozmowy kwalifikacyjne oraz dodatek relokacyjny, staże, praktyki służące nabywaniu lub uzupełnianiu doświadczenia zawodowego, kursy, szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych.

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

13 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 9,2 MLN ZŁ

Oferowane wsparcie w ramach realizowanych projektów ma przede wszystkim pomóc rodzicom małych dzieci w podjęciu zatrudnienia poprzez finansowanie opieki nad ich pociechami w żłobkach lub opłacanie wynagrodzenia niani. W żłobkach, w których utworzono nowe miejsca opieki, zakupywane jest niezbędne wyposażenie oraz sprzęt.

ZDROWIE NA RYNKU PRACY

3 PROJEKTY O WARTOŚCI 12,3 MLN ZŁ

Dofinansowane ze środków unijnych projekty w obszarze zdrowia mają na celu zwiększenie zgłaszalności na badania profilaktyczne mieszkańców województwa poprzez podniesienie świadomości na temat roli profilaktyki i zdrowego trybu życia w zapobieganiu chorobom nowotworowym. W ramach projektu realizowane będą badania profilaktyczne w zakresie wczesnego wykrywania chorób nowotworowych: raka piersi, szyjki macicy i jelita grubego.

5 445
OSÓB

które otrzymają bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (w tym liczba osób bezrobotnych)

12 549

mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, których pracownicy zostaną objęci wsparciem

38 928
OSÓB

które zgłoszą się na badanie profilaktyczne

23 198

OSÓB BEZROBOTNYCH

objętych wsparciem

43 906

OSÓB

objętych zostaniem programem
zdrowotnym

KSZTAŁCENIE USTAWICZNE

89 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 135 MLN ZŁ

Finansowane w ramach projektów unijnych kształcenie ustawiczne umożliwia stałe uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz dostosowywanie ich do zmieniających się uwarunkowań na rynku pracy. Jest to możliwe przez uczestnictwo w kursach języków obcych, szkoleniach w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także zajęciach pozwalających na rozwój kwalifikacji pracowników, którzy z własnej inicjatywy są zainteresowani nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji.

ADAPTACYJNOŚĆ PRACOWNIKÓW

Projekty wspierają pracowników zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem. Uczestnicy otrzymają pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej, m.in.: poprzez doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania, poradnictwo psychologiczne, poradnictwo pracy, warsztaty lub szkolenia w zakresie technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych. Oferowana będzie również pomoc finansowa w formie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie pomostowe w początkowym okresie jej prowadzenia.

NOWE MIKROPRZEDSIĘBIORSTWA

21 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 59,8 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie merytoryczne, które obejmuje pomoc prawną, konsultacje, szkolenia i doradztwo związane z prowadzeniem firmy w początkowej fazie.

Przykładowy projekt:

- projekt Agencji Rozwoju Pomorza o wartości ponad 2,8 mln zł, który przewiduje kompleksowe wsparcie w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej przez 64 kobiety pozostające bez pracy w wieku powyżej 30 roku życia.

WSPARCIE – AKTYWIZACJA – REWITALIZACJA!

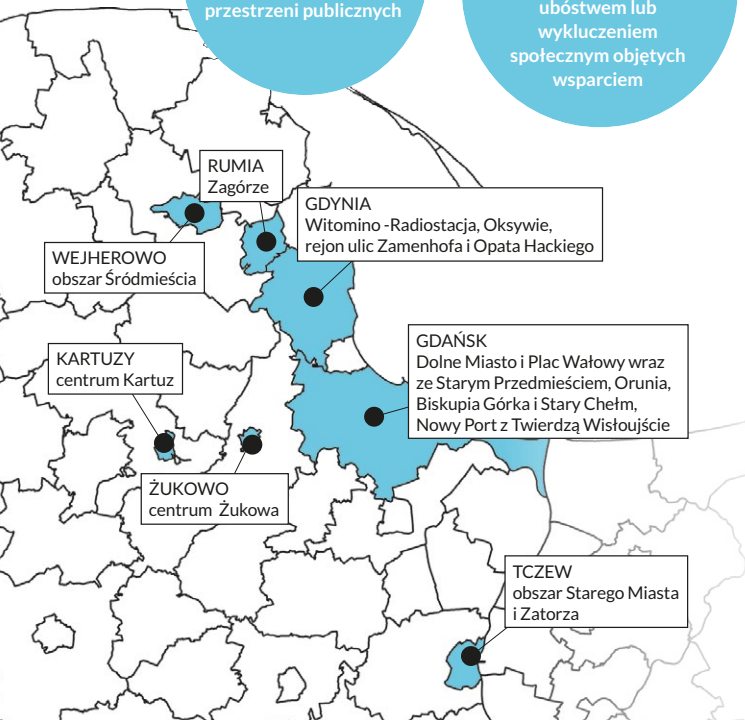
CELEM WSPARCIA W RAMACH OSI 6 INTEGRACJA JEST AKTYWIZACJA ZAWODOWA I INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO ORAZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO USŁUG SPOŁECZNYCH. OŚ 8 KONWERSJA ODPOWIADA M.IN. ZA FINANSOWANIE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH MIAST ORAZ RENOWACJĘ ZABYTKÓW.

286

rewitalizowanych
przestrzeni publicznych

1 299

osób zagrożonych
ubóstwem lub
wykluczeniem
społecznym objętych
wsparciem

REWITALIZACJA MIAST

26 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 247,7 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: rewitalizacja wybranych obszarów miast przez aktywizację zawodową i integrację społeczną mieszkańców, odbudowę infrastruktury publicznej oraz dostosowanie obiektów na potrzeby świadczenia usług społecznych i prowadzenia działalności kulturalnej.

Przykładowe projekty:

- **4 zintegrowane projekty rewitalizacji wybranych obszarów miasta Gdańska.** Wsparciem w postaci specjalistycznych usług objętych zostanie łącznie 247 osób. Skorzystanie z nich pomoże mieszkańcom w znalezieniu pracy oraz integracji ze społeczeństwem. Uzupełnieniem działań społecznych będą inwestycje w infrastrukturę. Wykonane zostaną m.in. remonty budynków, w których świadczone będą usługi społeczne dla mieszkańców. Wartość wszystkich gdańskich projektów to 98,5 mln zł.

Do końca 2017 roku zostaną podpisane umowy o dofinansowanie projektów rewitalizacji dzielnic kolejnych miast województwa pomorskiego.

POŻYCZKI NA REWITALIZACJĘ

Dzięki podpisanej między Zarządem Województwa Pomorskiego a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) umowie, 86,1 mln zł z RPO WP 2014-2020 przeznaczonych zostanie na uruchomienie zwrotnego wsparcia na realizację przedsięwzięć służących rewitalizacji pomorskich miast. Wybrany przez EBI pośrednik, Bank Gospodarstwa Krajowego, oferować będzie pożyczki odbiorcom ostatecznym. Realizacja projektu EBI umożliwi rewitalizację co najmniej 15 ha zdegradowanych terenów miejskich.

EKONOMIA SPOŁECZNA

Projekty ukierunkowane na wzrost zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej realizowane są przez akredytowane Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES). Działania prowadzone są w oparciu o diagnozę sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, potrzeb, poprzez łączne zastosowanie różnych typów usług.

Przykładowy projekt:

- **Projekt Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno** o wartości ponad 9,5 mln zł zakłada zwiększenie zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej na terenie powiatów: chojnickiego, człuchowskiego i kościerskiego. Działania obejmą m.in.: wspieranie rozwoju partnerstw i grup inicjatywnych na rzecz ekonomii społecznej; wyszukiwanie i wspieranie lokalnych liderów przedsiębiorczości społecznej; usługi inkubacyjne, w tym działania służące nabyciu kompetencji i kwalifikacji zawodowych; dotacje na tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych; wsparcie pomostowe, w formie finansowej i doradztwa.

USŁUGI SPOŁECZNE

Realizowane są poprzez inicjatywy w zakresie rozwoju usług społecznych, adresowanych w głównej mierze do rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a także osób niesamodzielnych, w tym przewlekle chorych. Istotą wsparcia jest odejście od opieki instytucjonalnej na rzecz świadczenia spersonalizowanych usług w środowisku lokalnym.

AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA

Celem projektów jest zwiększenie aktywności społecznej oraz wzrost zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Przykładowe projekty:

- **projekt Gminy Miejskiej Tczew** o wartości 1,1 mln zł skierowany jest do 80 osób pozostających bez pracy, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Każdy uczestnik projektu objęty zostanie wsparciem realizowanym na podstawie indywidualnej ścieżki reintegracji. Prowadzone będą: warsztaty z zakresu kształtowania kompetencji społecznych oraz poruszania się po rynku pracy, wsparcie psychologiczne, coaching, kursy zawodowe oraz staże.

INTEGRACJA

Samorząd województwa pomorskiego, w ramach środków unijnych, oferuje osobom doświadczającym wykluczenia społecznego wiele działań, polegających zarówno na pracy z rodzinami, jak i integracji społeczności lokalnej. Uczestnicy projektów uzyskują wsparcie w postaci poradnictwa psychologicznego, doradztwa, szkoleń i staży zawodowych, a to zwiększa możliwości zatrudnienia. Dzięki udziałowi w projektach w obszarze aktywizacji społeczno-zawodowej, sytuacja tych osób oraz ich rodzin może się zdecydowanie polepszyć.

131 projektów w zakresie integracji społecznej o wartości 249,7 mln zł

14 248 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych zostanie wsparciem

4 973 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uzyskują nowe kwalifikacje

OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

16 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 158,7 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: prace restauratorskie, prace konserwatorskie zabytków oraz ich adaptacja do nowych funkcji publicznych.

Przykładowe projekty:

- rewaloryzacja i adaptacja kościoła św. Jana w Gdańsku na Centrum św. Jana,
- rewitalizacja i adaptacja dwóch XIX-wiecznych zabytkowych spichlerzy i ich otoczenia na cele kulturalne i społeczne - Witkacy w Słupskich Spichlerzach Sztuki,
- prace budowlano-montażowe w obrębie Starego Miasta w Gniewie wraz z zagospodarowaniem terenu fosy zamkowej.

UNOWOCZEŚNIAMY SŁUŻBĘ ZDROWIA!

CELEM WSPARCIA W OSI 7 ZDROWIE JEST POPRAWA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO POPRZECZ INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ SŁUŻBY ZDROWIA, POPRAWĘ DOSTĘPNOŚCI DO SPECJALISTYCZNYCH USŁUG MEDYCZNYCH ORAZ WDRÓŻENIE NOWOCZESNYCH SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH I TELEMEDYCZNYCH W PODMIOTACH LECZNICZYCH.

CENTRA GERIATRII

2 PROJEKTY O WARTOŚCI 37,2 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: roboty budowlane w obiektach ochrony zdrowia, modernizacja i zakup specjalistycznej aparatury i sprzętu medycznego oraz zwiększenie dostępności do świadczeń medycznych.

Realizowane projekty:

- **Centrum Opieki Geriatrycznej w Sopocie.** Projekt zakłada realizację robót budowlanych, zakup specjalistycznego sprzętu medycznego (m.in. zakup tomografu komputerowego, aparatów EKG i USG), realizację szkoleń dla personelu oraz wdrożenie zintegrowanego modelu opieki. Wartość inwestycji to 25,3 mln zł,
- **Centrum Geriatrii w Gdańsku.** Realizacja projektu obejmować będzie m.in. prace remontowo-budowlane, zakup wyposażenia do rehabilitacji ruchowej, kardiologicznej i pneumonologicznej. Zakupiony zostanie sprzęt medyczny do diagnostyki i terapii, a także systemy do teleopieki, telerehabilitacji domowej oraz monitoringu pacjentów. Organizowane będą szkolenia specjalistyczne personelu. Wartość inwestycji to prawie 12 mln zł.

INFRASTRUKTURA SZPITALI

10 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 364,7 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: roboty budowlane w obiektach ochrony zdrowia, modernizacja i zakup specjalistycznej aparatury i sprzętu medycznego oraz zwiększenie dostępności do świadczeń medycznych.

Przykładowe projekty:

- **w Szpitalu św. Wojciecha w Gdańsku** powstanie osiem sal zabiegowych w zakresie m.in.: chirurgii ogólnej, ortopedii, urologii i ginekologii oraz sala kardiochirurgiczna hybrydowa. Utworzony zostanie oddział urologiczny z salą zabiegową i salą endoskopii urologicznej oraz oddział chirurgii urazowo-ortopedycznej. Projekt przewiduje także wydatki w zakresie szkoleń i podnoszenia kwalifikacji kadry medycznej, funkcjonowania infolinii onkologicznej, pomocy psychologicznej, pomocy psychoonkologicznej oraz tworzenia i funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych. Wartość projektu to 83,3 mln zł.
- **szpital im. Ceynowy w Wejherowie** będzie miał nowy czterokondygnacyjny budynek z siedmioma salami operacyjnymi. Mieścić się w nim będą oddziały: angiologiczny, chirurgii naczyniowej i rehabilitacji kardiologicznej oraz Centrum Endoskopii. Dodatkowo powstanie tam m.in. oddział rehabilitacji kardiologicznej dziennej. Koszt inwestycji to prawie 105 mln zł.
- **w Kociewskim Centrum Zdrowia w Starogardzie Gdańskim** inwestycja obejmuje przebudowę 5 oddziałów szpitalnych: neurologicznego, kardiologicznego, udarowego, chirurgii ogólnej i chorób wewnętrznych. W wyremontowanych pomieszczeniach utworzone zostaną: ośrodek rehabilitacji, zakład diagnostyki obrazowej oraz 9 poradni specjalistycznych. W dobudowanym nowym skrzydle powstanie blok operacyjny i centralna sterylizatornia. Szpital wyposażony zostanie w specjalistyczną aparaturę (rezonans magnetyczny i tomograf komputerowy) oraz sprzęt medyczny. Wartość projektu to 48,6 mln zł.

CYFRYZACJA PODMIOTÓW LECZNICZYCH

15 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 225,2 MLN ZŁ
(W TYM PROJEKT „POMORSKIE E-ZDROWIE”)

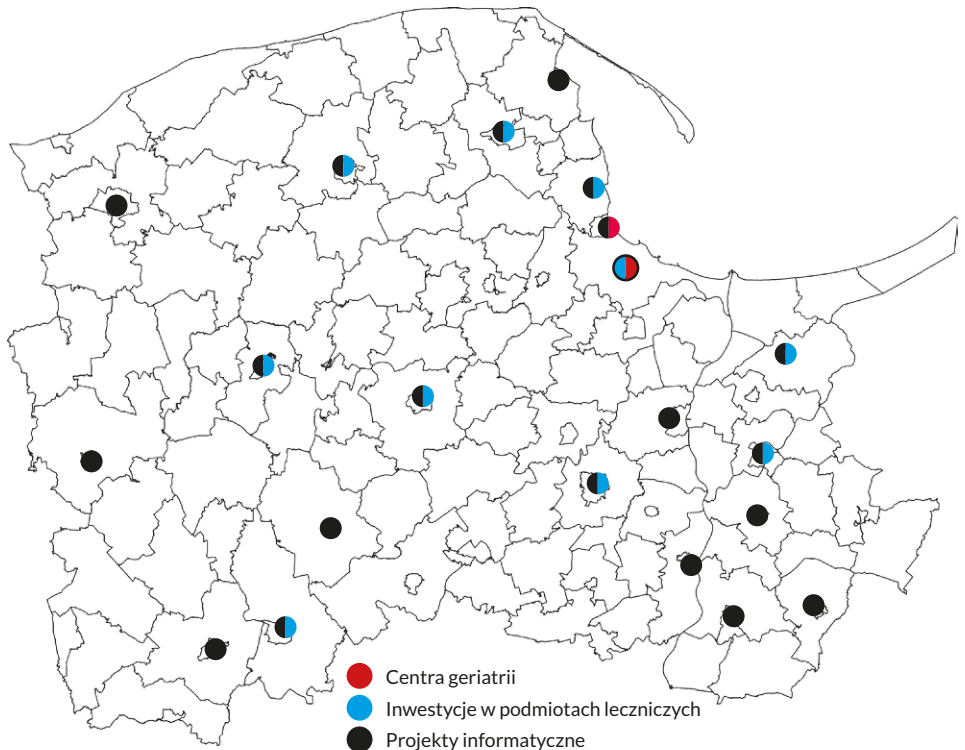
Zakres wsparcia: wdrożenie zintegrowanych systemów e-zdrowia oraz usług telemedycznych, w tym telerehabilitacji, telepieki, telekonsultacji i telediagnostyki.

Przykładowe projekty:

- informatyzacja Zakładu Opieki Zdrowotnej w Człuchowie oraz przychodni w Chojnicach. Wartość inwestycji to 5,1 mln zł,
- wdrożenie systemu elektronicznej dokumentacji medycznej z funkcjonalnością przesyłu danych obrazowych w podmiotach leczniczych subregionu słupskiego. Koszt inwestycji to 7,9 mln zł,
- e-Zdrowie w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Malbork-Sztum. Wartość projektu to 3,2 mln zł.

POMORSKIE E-ZDROWIE

Efektom realizacji projektu będzie cyfryzacja działalności podmiotów leczniczych. Zapewni to zgodność funkcjonujących w nich systemów oraz umożliwi utworzenie regionalnej platformy e-Zdrowia. Dzięki niej pacjenci otrzymają dostęp m.in. do: dokumentacji medycznej zawierającej odbyte wizyty, wystawione recepty, podstawowe dane medyczne, informacje na temat potrzeby przeprowadzenia specjalistycznych badań, w tym profilaktycznych. Liderem projektu jest Województwo Pomorskie, a jednostkami realizującymi projekt – 16 podmiotów leczniczych, dla których Województwo Pomorskie jest organem tworzącym. Całkowita wartość inwestycji to 184,1 mln zł.

12 wspartych podmiotów
leczniczych, w tym szpitali

5 sztuk nowego specjalistycznego
sprzętu medycznego, w tym:

- rezonans magnetyczny i tomograf komputerowy dla szpitala w Starogardzie Gdańskim
- rezonans magnetyczny i tomograf komputerowy dla szpitala im. św. Wincentego a Paulo w Gdyni
- tomograf komputerowy dla Centrum Geriatrii w Sopocie

MOBILNOŚĆ

USPRAWNIAMY TRANSPORT!

32

węzły przesiadkowe

39

nowych autobusów

26,8 km

dróg dojazdowych

5 187

miejsc parkingowych

205 km

nowych ścieżek rowerowych

86,4 mln

mieszkańców i turystów skorzysta w ciągu roku z powstałej infrastruktury

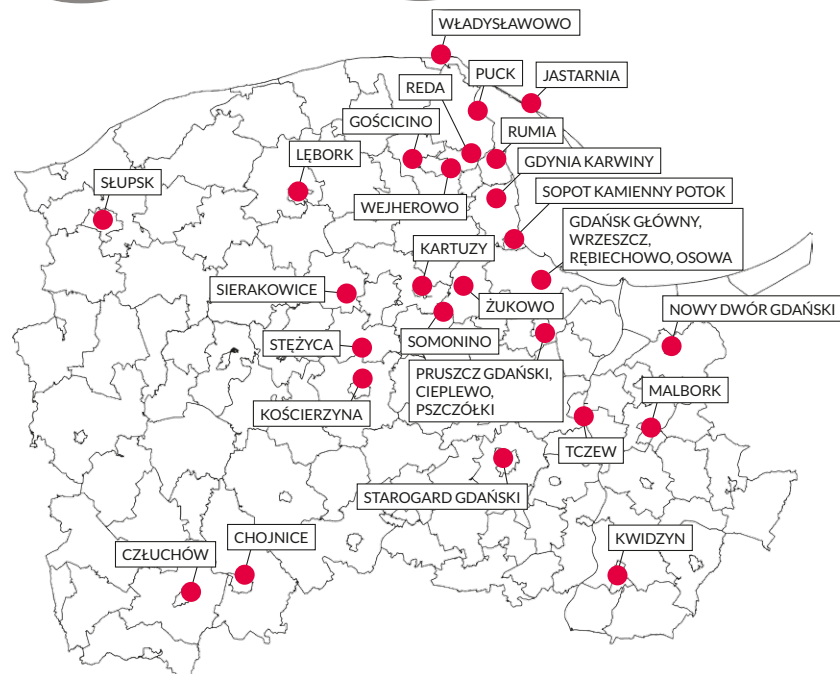
CELEM WSPARCIA W RAMACH OSI 9 MOBILNOŚĆ JEST M.IN. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI TRANSPORTU ZBIOROWEGO W MIASTACH ORAZ USPRAWNIENIE POŁĄCZEŃ DROGOWYCH I KOLEJOWYCH MIĘDZY WAŻNYMI OŚRODKAMI MIEJSKIMI W REGIONIE.

**TRANSPORT MIEJSKI
- WĘZŁY PRZESIADKOWE
25 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 665 MLN ZŁ**

Zakres wsparcia: tworzenie nowych i rozwój istniejących węzłów przesiadkowych przez budowę przystanków, wiat, parkingów dla samochodów i rowerów, dróg dojazdowych do węzłów, a także zakup nowych autobusów.

Przykładowe projekty:

- **budowa węzła integracyjnego w Kościerzynie.**
W skład inwestycji wchodzi: rewitalizacja i adaptacja dworca kolejowego, zagospodarowanie terenu węzła integracyjnego (m.in. budowa parkingów park&ride oraz tunelu), budowa ponad 15 km dróg rowerowych oraz zakup 10 autobusów. Wartość inwestycji to 36,6 mln zł,
- **budowa węzła integracyjnego w Słupsku.** Powstanie dworzec autobusowy powiązany tunelem z dworcem kolejowym oraz parkingami, usprawniony zostanie system informacji pasażerskiej oraz wprowadzony system biletu elektronicznego. Miasto Słupsk zakupi także 5 autobusów. Całkowita wartość projektu to prawie 45 mln zł,
- **budowa węzła integracyjnego Gdynia Karwiny.** Powstanie wielopoziomowy parking typu park&ride, kiss&ride oraz bike&ride w sąsiedztwie przystanku Pomorskiej Kolei Metropolitalnej – Gdynia Karwiny. Rozbudowane zostaną ulice oraz odcinki tras rowerowych. Wartość inwestycji to 68 mln zł.

108,6 km

wybudowanych
lub przebudowanych
dróg wojewódzkich

145 km

przebudowanych
lub zmodernizowanych
linii kolejowych

39

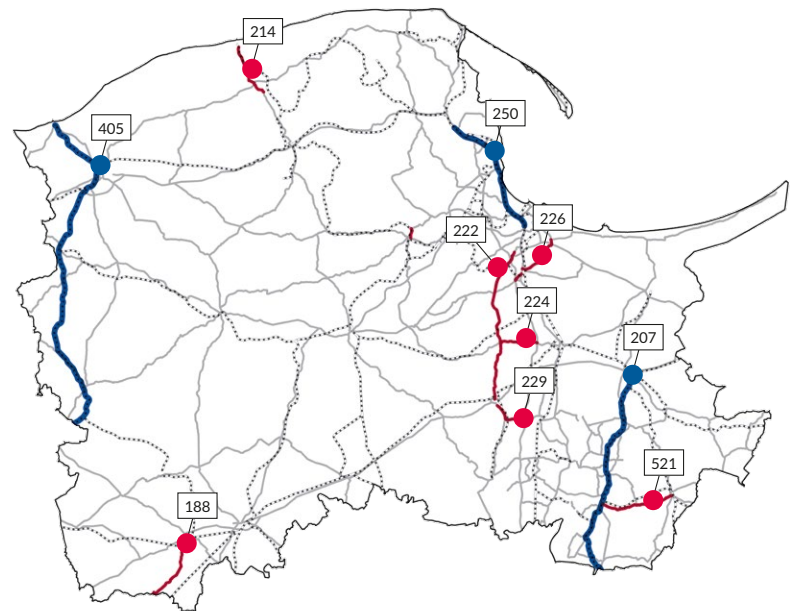
zrewitalizowanych
dworców
lub przystanków
kolejowych

TRASY DROGOWE I LINIE KOLEJOWE 11 PROJEKTÓW O WARTOŚCI PONAD 1 MLD ZŁ

Zakres wsparcia: budowa lub przebudowa dróg oraz rewitalizacja linii kolejowych.

Realizowane są inwestycje ważne dla rozwoju transportu kolejowego i drogowego w województwie pomorskim:

- **linie kolejowe** - aktualnie rewitalizowane są linie nr: 207 Grudziądz – Malbork oraz nr 405 Szczecinek – Ustka. Dodatkowo na linii Szybkiej Kolei Miejskiej nr 250 z Gdańska Śródmieścia do Rumi realizowany jest zintegrowany system monitorowania bezpieczeństwa oraz zarządzania informacją pasażerską wraz z modernizacją budynku Dworca Podmiejskiego w Gdyni Głównej oraz 8 peronów na tej trasie,
- **drogi wojewódzkie** - aktualnie realizowane są przebudowy DW nr: 222 Gdańsk-Starogard Gdański, 222 i 229 od Starogardu Gdańskiego przez Jabłowo do węzła autostrady A1, 224 Godziszewo – węzeł autostrady A1 „Stanisławie”, 521 Kwidzyn-Prabuty, 188 Człuchów – Debrzno, 226 węzeł „Rusocin” autostrady A1 – Pruszcz Gdański i Pruszcz Gdański – Przejazdowo i 214 Łeba – Białogarda wraz z budową obwodnicy m. Wicko oraz budowa obwodnicy Kartuz w ciągu DW nr 211.

ENERGIA

EFEKTYWNI ZARZĄDZAMY ENERGIĄ!

CELEM WSPARCIA W RAMACH OSI 10 ENERGIA JEST LEPSZE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ENERGETYCZNEGO WOJEWÓDZTWA M.IN. PRZEZ POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW, WZROST WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII ORAZ ZWIĘKSZENIE SPRAWNOŚCI FUNKCJONOWANIA KOMUNALNEJ INFRASTRUKTURY ENERGETYCZNEJ

MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW PUBLICZNYCH 67 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 704,4 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

Przykładowe projekty:

- kompleksowa modernizacja energetyczna 14 budynków komunalnych mieszkalnych w Gdyni.
Wartość inwestycji to 11,3 mln zł,
- termomodernizacja 49 obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Słupska, m.in. szkół, świetlic i remiz strażackich (zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą o ponad 57%).
Wartość inwestycji to 40,2 mln zł,
- termomodernizacja 13 budynków wchodzących w skład zespołu pocystersko-katedralnego znajdującego się na terenie obszaru „Pomnik Historii w Pelplinie” (głęboka termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła, zastosowanie kogeneracji, monitorowanie energii, wykorzystanie OZE w postaci pomp ciepła oraz instalacji fotowoltaicznej).
2 projekty o wartości 70,1 mln zł.

POŻYCZKI NA MODERNIZACJĘ ENERGETYCZNĄ I OZE

Zarząd Województwa Pomorskiego podpisał z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) umowę o wartości ponad 284 mln zł. Środki te są przeznaczone na wsparcie zwrotne inwestycji dotyczących termomodernizacji budynków mieszkalnych oraz wytwarzania energii z odnawialnych źródeł. EBI wybierze pośredników finansowych, którzy z kolei będą oferować pożyczki odbiorcom ostatecznym – m.in. samorządom lokalnym, przedsiębiorcom, wspólnotom czy spółdzielniom mieszkaniowym.

ENERGOOSZCZĘDNE OŚWIETLENIE

18 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 88,9 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: modernizacja oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne.

Przykładowe projekty:

- poprawa efektywności systemów oświetlenia zewnętrznego na terenie Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska. Projekt o wartości 28,7 mln zł,
- modernizacja oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne na terenie Centrum Hewelianum w Gdańsku z zastosowaniem towarzyszącego systemu zarządzania energią. Wartość projektu to 1,3 mln zł,
- wymiana opraw oświetleniowych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Starogardu Gdańskiego. Projekt o wartości 7,2 mln zł.

MODERNIZACJA SIECI CIEPŁOWNICZYCH I KOTŁOWNI

8 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 67,7 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: przebudowa scentralizowanych systemów zaopatrzenia w ciepło oraz modernizacja istniejących źródeł ciepła.

Przykładowe projekty:

- budowa sieci ciepłowniczej wraz z węzłami cieplnymi w gminie Potęgowo. Projekt o wartości 9,2 mln zł,
- redukcja niskiej emisji w Skórczu poprzez przebudowę istniejącej instalacji na wysokosprawną kogenerację i budowę sieci ciepłowniczej. Projekt o wartości 18,7 mln zł,
- budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej i węzłów cieplnych na terenie Kwidzyna. Projekt o wartości 18,3 mln zł.

682 zmodernizowanych energetycznie budynków, w tym m.in.:

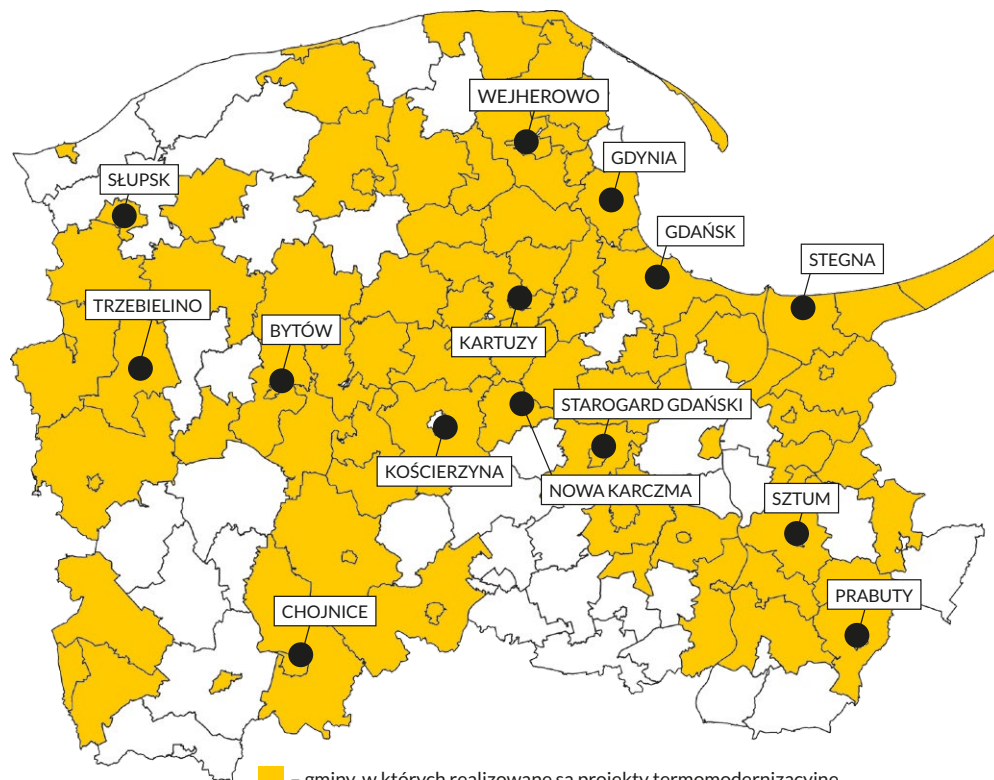
315 budynków oświatowych (m.in. szkoły, przedszkola, żłobki, obiekty sportowe)

41 budynków straży pożarnej

13 budynków bibliotek i muzeów

59 wielorodzinnych komunalnych budynków mieszkalnych

2 048 gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii

■ – gminy, w których realizowane są projekty termomodernizacyjne,

● – miejsca realizacji inwestycji dotyczących budynków należących do samorządu województwa pomorskiego, m.in. instytucji kultury, szkół policealnych, czy Zarządu Dróg Wojewódzkich

CHRONIMY ŚRODOWISKO!

CELEM WSPARCIA W RAMACH OSI 11 ŚRODOWISKO JEST OCHRONA ZASOBÓW NATURY PRZEZ ZABEZPIECZENIE PRZECIWPOWODZIOWE REGIONU, EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI, UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ ORAZ OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

26 PROJEKTÓW O WARTOŚCI PONAD 230,7 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: inwestycje w sieci kanalizacji zbiorczych, oczyszczalnie ścieków, przebudowy sieci wodociągowych, tworzenie i rozbudowa systemów monitoringu i oceny jakości wód, infrastrukturę zagospodarowania osadów ściekowych.

Przykładowe projekty:

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej, rozbudowa i przebudowa sieci wodociągowej dla miejscowości Cieciorka, Dąbrowa, Iwiczno wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków w Kaliskach. Wartość projektu 20,5 mln zł,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Grabiny - Zameczek i Krzywe Koło wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków w miejscowości Suchy Dąb. Inwestycja o wartości 19,5 mln zł,
- poprawa jakości oraz ograniczenie strat wody w Centralnym Wodociągu Żuławskim. Projekt o wartości 51,3 mln zł.

GOSPODARKA ODPADAMI

9 PROJEKTÓW O WARTOŚCI PONAD 9,2 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: tworzenie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów w gminach.

Realizowane projekty:

W ramach podpisanych dotychczas umów sfinansowano utworzenie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w gminach: Skarszewy, Gniew, Cewice, Karsin, Dzierżoń, Miastko, Dziemiany, Lipnica, Tuchomie, Stare Pole, Ustka oraz w mieście Łębork.

998 tys.
OSÓB

objętych ochroną
przeciwpowodziową

1 631 szt.

nowego specjalistycznego
sprzętu dla służb
ratowniczych

56 000
OSÓB

w ciągu roku skorzysta
z ośrodków prowadzących
edukację ekologiczną

POWSTANIE
6 OŚRODKÓW
prowadzących edukację
ekologiczną

76 ha

utworzonych
lub zmodernizowanych
terenów zielonych
w miastach

OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

18 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 89,5 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: ochrona różnorodności biologicznej na terenach parków krajobrazowych i rezerwatów, utworzenie centrów edukacji ekologicznej, kształcenie mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu, rozwój i zabezpieczenie terenów zielonych w miastach.

Przykładowe projekty:

- ochrona i zabezpieczenie obszarów chronionych na wybranych odcinkach leśnych od Mikoszewa do Krynicy Morskiej. Projekt o wartości 12,5 mln zł,
- ochrona gatunków zagrożonych i promocja różnorodności biologicznej poprzez stworzenie EkoParku Uniwersytetu Gdańskiego. Wartość projektu to prawie 3 mln zł,
- projekt Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku o wartości 2,8 mln zł polegający na ochronie populacji 3 gatunków roślin oraz 2 typów ekosystemów w 18 rezerwach przyrody.

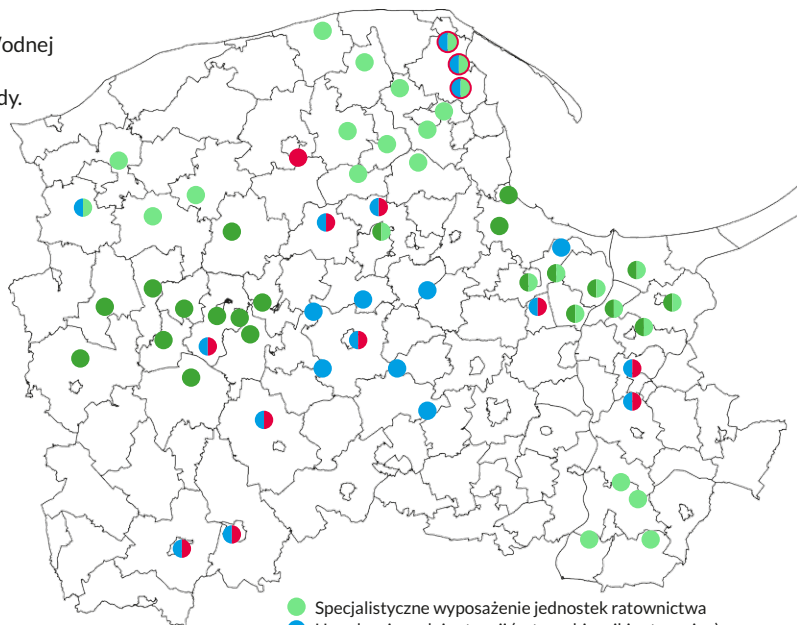
OGRANICZENIE ZAGROŻEŃ NATURALNYCH

21 PROJEKTÓW O WARTOŚCI 138,7 MLN ZŁ

Zakres wsparcia: rozbudowa infrastruktury niezbędnej do wzmocnienia ochrony mieszkańców przed powodzią, zakup sprzętu dla służb ratowniczych, tworzenie lub rozbudowa systemów monitorowania i ostrzegania, budowa nowych lub zwiększenie pojemności istniejących zbiorników retencyjnych.

Przykładowe projekty:

- budowa kanalizacji deszczowej i zbiorników retencyjnych w Pruszczu Gdańskim. Projekt o wartości 12,5 mln zł,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa powodziowego Żuław poprzez rozbudowę systemu alarmowania i powiadamiania oraz zakup specjalistycznego wyposażenia ratowniczego. Wartość projektu to 3,7 mln zł,
- wsparcie systemu ratownictwa oraz zarządzania kryzysowego na terenie powiatu kartuskiego poprzez zakup specjalistycznego sprzętu na potrzeby jednostek Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Inwestycja o wartości prawie 2 mln zł.

- Specjalistyczne wyposażenie jednostek ratownictwa
- Urządzenia małej retencji (w tym zbiorniki retencyjne)
- Kanalizacja deszczowa
- Systemy monitorowania zagrożeń i wczesnego ostrzegania

Więcej informacji o RPO WP 2014-2020 na stronie: www.rpo.pomorskie.eu

Egzemplarz bezpłatny

Redaktor prowadzący: Marcin Twardokus

Autorzy zdjęć:

Okładka: od góry – Sławomir Lewandowski, Depositphotos/Corepics, Depositphotos/gpointstudio, Depositphotos.com; zdjęcie marszałka - Krzysztof Mystkowski/KFP; str. 6 – Słupski Inkubator Technologiczny; str. 7 – od lewej: Depositphotos/Corepics, Depositphotos/motorolka, Depositphotos/AlexFedorenko; str. 8 – Depositphotos.com; str. 9 – od góry: Depositphotos/racorn, Depositphotos/ilona75; str. 10 - Depositphotos/EvgeniyShkolenko; str. 11 - Depositphotos/shock; str. 13 – od lewej: UMWP, Depositphotos/gpointstudio; str. 15 – od lewej: UMWP, Depositphotos/Syda_Productions, Depositphotos/ginasanders; str. 17 - Zespół Projektowo-Inwestycyjny Kontrapunkt V-projekt z Krakowa; str. 19 – Sławomir Lewandowski; str. 20 - Gmina Sztum; str. 21 - Depositphotos/ginasanders; str. 22 - Depositphotos/panama7; str. 23 - Depositphotos/yykkaa.

Projekt graficzny: Agencja reklamowa Artbeat

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
Departament Programów Regionalnych
tel.: 58 32 68 784
faks: 58 32 68 134
dpr@pomorskie.eu

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

